

Summary

During a rescue archaeological excavation, part of a settlement belonging to the Funnel Beaker culture was investigated in Brno, in Štefánikova and Staňkova streets, in the area of the former Jaselské Barracks (Ponava cadastral area, Brno-City District).

Richard Bíško

Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)

„Na Slatinsku“, Stránská skála III, IV.

Kultura nálevkovitých pohárů. Exploatačně-dílenský areál. Geofyzikální průzkum. Badatelský výzkum. AMČR: M-9002586A.

Lokalizace: WGS-84: SS III: 49.1858731N, 16.6839267E; SS IV: 49.1898706N, 16.6811728E

V roce 2025 pokračoval systematický výzkum pravěkého exploatačně-dílenského areálu na Stránské skále v Brně (souborně Bartík 2023) a byl rozdělen do tří typů terénních aktivit. V první řadě byl dokončen revizní výzkum jednoho z ponechaných kontrolních profilů v objektu 1/81 (viz Bartík et al. 2025), jehož hlavním cílem bylo pochopení formativních procesů výplně objektu, které přinesly nový pohled na jeho funkce a upřesnění stáří jednotlivých vrstev. I v této sezóně byla získána početná kolekce dílenského odpadu z místních rohovců, včetně několika technologicky vyspělých čepelových jader (obr. 2).

Dále v roce 2025 pokračovala geofyzikální prospekce v prostoru polohy SS III, kde byly doměřovány plochy na jihovýchodním úbočí Stránské skály. Stejně jako v předchozím roce (cf. Bartík et al. 2025) se zde podařilo identifikovat několik nových anomálií reprezentujících potenciální zahloubené objekty. Za pozornost stojí zejména dva další rozměrné hliníky a příkopové ohrazení čtvercového tvaru o rozměrech 35 × 37 m s jedním vstupem na západní straně.

Třetí terénní aktivitou byly v této sezóně intenzivní povrchové sběry v polohách SS III a SS IV, které přinesly několik stovek nových štipaných artefaktů, jež upřesnily naše dosavadní poznatky o plošné distribuci dílenského odpadu. K nejdůležitějším výsledkům se řadí objev výrazného klastru povrchových nálezů v centrální části (respektive při jejím severním okraji) polohy SS III. Je zajímavé, že oproti předchozím pozorováním se tato koncentrace štipaných artefaktů z místních rohovců neváže do blízkosti žádného velkého objektu. Po technologické stránce obsahuje soubor kromě převládajících úštěpů také početné doklady těžby jader vyspělou čepelovou technikou, což je v souladu s charakterem industrií, které zde byly produkovány od mladého neolitu až do konce staršího eneolitu (cf. Bartík 2023). Další početnou kolekci artefaktů se podařilo získat z širšího okolí velkého objektu kultury nálevkovitých pohárů 1/81 a v rámci povrchového klastru nálezů B v poloze SS IV. Výzkum exploatačně-dílenského areálu na Stránské skále bude pokračovat i v nadcházející výzkumné sezóně.

Literatura

AMČR: Záznam M-9002586A [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-9002586A>.

Bartík, J. 2023: *Prehistoric exploitation and workshop area at Brno-Stránská skála. Prehistoric exploitation and workshop areas in Moravia I*. Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 77. Brno: Czech Academy of Sciences, Institute of Archaeology, Brno.

Bartík, J., Škrdla, P., Adameková, K., Cibulka, D. 2025: Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 66(1), 244–245.

Obr. 2. Brno – Stránská skála III. Čepelové jádro z objektu 1/81. Foto J. Bartík.

Fig. 2. Brno – Stránská skála III. Blade core from the feature 1/81. Photo by J. Bartík.

Summary

In 2025, systematic research into the prehistoric exploitation and workshop complex at Stránská skála in Brno (Slatina cadastral area, Brno-City District) continued and was structured into three main types of field activity. The completion of a revision excavation of the control profile in feature 1/81 provided new insights into the formation processes of the feature infill, its function, and the chronology of individual stratigraphic units, while also yielding a substantial assemblage of knapping debris and cores (Fig. 2) made from locally sourced chert. Geophysical prospection in area SS III revealed several newly identified anomalies, including two large clay extraction pits and a square ditched enclosure measuring 35 × 37 m with a single entrance on its western side. Intensive surface surveys in areas SS III and SS IV resulted in the recovery of several hundred new chipped-stone artefacts and significantly refined our understanding of the spatial distribution of workshop waste. Research at the site will continue during the forthcoming field season.

Jaroslav Bartík, David Cibulka, Petr Škrdla, Katarína Adameková

Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město)

Ul. Polní, parc. č. 456/3, 433/1.

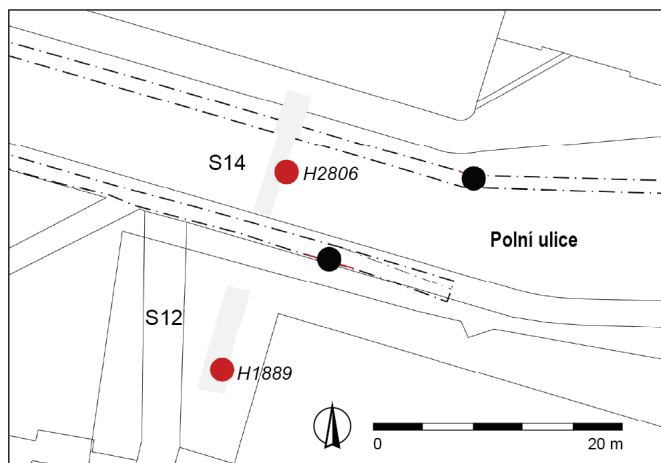
Jevišovická kultura. Pohřební areál. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. AMČR: M-202400967.

Lokalizace: WGS-84: S12: 49.1845683N, 16.5958672E; S14: 49.1847297N, 16.5959047E

V roce 2025 bylo dokončeno zpracování výzkumu při stavbě „Rekonstrukce horkovodu Staré Brno v úseku HJ2/02 – šachta HJ38 (oblast ulic Táborského nábřeží, Ludmily Konečné, Polní, Vojtova, Havlenova)“. Terénní část výzkumu probíhala s přestávkami od dubna do října 2024. Obecně k výzkumu viz Přehled výzkumů 67/2 oddíl Středověk a novověk (Sedláčková a kol. 2025).

V sondách S12 a S14 na ulici Polní byly doloženy zcela unikátní pohřební aktivity z pozdní doby kamenné (obr. 3). V sondě S14 byl zachycen žárový pohřeb s. j. 2806 (s. s. j. 032) uložený

v keramické urně (obr. 4), který můžeme na základě analogických situací z nejbližšího okolí přiřadit jevišovické kultuře. Překvapivým objevem byl kostrový pohřeb ženy H1889 (s. s. j. 030; obr. 5) uložený do oválné hrobové jámy v silně skrčené poloze na pravém boku a obličejem k jihu, který na základě radiokarbonového datování také náleží kultuře jevišovické. Existenci dalšího kostrového pohřbu v blízkém okolí naznačuje nález 4. metacarpu z pravé ruky získaný z výplně mladšího výkopu.

Obr. 3. Brno – ulice Polní. Lokalizace pohřbů jevišovické kultury: červené tečky rok 2024, černé tečky: starší nálezy. Zdroj Archaia Brno z. ú.

Fig. 3. Brno – Polní Street. Location of Jevišovice culture burials; red dots: the 2024 season; black dots: earlier finds. Source Archaia Brno.

Obr. 5. Brno – ulice Polní. Kostrový pohřeb jevišovické kultury (hrob H1889). Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 5. Brno – Polní Street. Inhumation burial of the Jevišovice culture (grave H1889). Photo by Archaia Brno.

Obr. 4. Brno – ulice Polní. Žárový pohřeb (hrob H2806) jevišovické kultury. Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 4. Brno – Polní Street. Cremation burial (grave H2806) of the Jevišovice culture. Photo by Archaia Brno.

Literatura

AMČR: Záznam M-202400967 [cit. 2026-01-19]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202400967>.
Sedláčková, L., Kuklová, K., Nerudová, Z., Zůbek, A. 2025: Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Rekonstrukce horkovodu Staré Brno v úseku

HJ2/02 – šachta HJ38 (oblast ulic Táborského nábřeží, Ludmily Konečné, Polní, Vojtova, Havlenova)“. Rkp. nálezové zprávy M-TX-202600014 [cit. 2026-01-19]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. DOI: 10.60585/M-TX-202600014. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://doi.org/10.60585/M-TX-202600014>.

Summary

As part of the reconstruction of the hot-water network in the cadastral area of Štýřice (Fig. 3), a cremation burial (Fig. 4) and an inhumation burial (Fig. 5) belonging to the Jevišovice culture were documented in Polní Street (Brno-City District).

Lenka Sedláčková, Kristýna Kuklová

Brodek u Přerova (k. ú. Luková u Přerova, okr. Přerov)

Ul. Přáslavská č. p. 6; „Za Cestou“, parc. č. 399/58.

Kultura šňůrové keramiky. Pohřebiště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202504628.

Lokalizace: S-JTSK: -538917.79, -1135276.21, -538880.78, -1135315.06

V říjnu a listopadu 2025 bylo na stavbě D55 prozkoumáno v Brodku u Přerova (k. ú. Luková u Přerova) 126 objektů sídliště datovaného do střední doby bronzové (mohylová kultura; viz oddíl Doba bronzová) a hroby z eneolitu (kultura se šňůrovou keramikou). Na pohřebišti byly zachyceny a prozkoumány dva kostrové hroby. V oválných hrobových jamách orientovaných SV-JZ byly nalezeny keramické nádoby, skelety nebyly dochovány.